

PORT OF MOERDIJK

JAARVERSLAG

2018

HAVENBEDRIJF MOERDIJK N.V.

Jaarverslag

2018

Vastgesteld door de directie

op 12 april 2019

F.J. van den Oever
Directeur

Inhoudsopgave

I.	VOORWOORD DIRECTIE	3
II.	VERSLAG VAN DE RVC	5
III.	PROGRAMMA COMMERCIËLE EXPLOITATIE.....	6
	<i>Exploitatie droog</i>	6
	<i>Exploitatie nat</i>	8
IV.	PROGRAMMA RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, MILIEU EN DUURZAAMHEID	10
	<i>Ruimtelijke ontwikkeling</i>	10
	<i>Milieu</i>	11
	<i>Duurzaamheid</i>	12
V.	PROGRAMMA VEILIGHEID & HAVENMEESTER.....	14
	<i>Veiligheid</i>	14
	<i>Havenmeester</i>	15
VI.	PROGRAMMA INFRASTRUCTUUR EN BEHEER	18
	<i>Infrastructuur</i>	18
	<i>Beheer nat</i>	19
	<i>Beheer droog</i>	20
VII.	PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING	22
	<i>Bestuur, Strategie en Public affairs</i>	22
	<i>Juridische zaken</i>	23
	<i>Financiën</i>	25
	<i>Communicatie</i>	26
	<i>Personeel en Organisatie</i>	27
	<i>Informatisering en Automatisering</i>	29
	<i>Facilitaire zaken</i>	30
VIII.	BIJLAGEN	31
	<i>Facts & Figures</i>	31
	<i>Personalia en nevenfuncties Directie en Raad van Commissarissen</i>	35
	<i>Organigram</i>	37

N.B. Vanwege afrondingen van bedragen kunnen afrondingsverschillen in de tabellen van dit jaarverslag staan.

I. Voorwoord directie

Meer schepen, meer goederentreinen, meer werkgelegenheid. Het jaar 2018 kenmerkte zich door groei op diverse fronten. We mochten 8 nieuwe bedrijven verwelkomen en gaven in totaal 10 hectare grond uit. Dat resulteerde tevens in een toename van de werkgelegenheid. In 2018 bood het haven- en industrieterrein direct en indirect werk aan meer dan 18.000 personen.

De totale overslag bleef iets achter, veroorzaakt door de binnenvaart. Daar zouden de lage waterstanden in de rivieren van afgelopen zomer een duidelijke oorzaak van kunnen zijn. De overslag via zeevaart steeg met 2%. De shortsea containersector liet zelfs 12% groei in volume zien.

Dit succes is ook terug te zien in de groei van het spoorvervoer. In 2018 zagen we wederom een stijging, van 7,5%, tot 3.000 treinen. Deze groei is minder groot dan voorgaande jaren (60%), doordat de huidige spoorcapaciteit dat niet toelaat. Dankzij gezamenlijke inspanningen van het Havenbedrijf Moerdijk en de provincie Noord-Brabant heeft het Rijk eind 2018 7 miljoen beschikbaar gesteld voor het optimaliseren van het spoor. In 2019 werken we samen met ProRail aan de uitvoering hiervan om verdere groei mogelijk te maken.

De positie van de haven als extended gate voor de mainports van Rotterdam en Antwerpen is verder verstevigd, conform de ambitie in de Havenstrategie Moerdijk 2030. In het begin van het jaar startte de West-Brabant-corridor, een initiatief dat voortkomt uit de Logistieke Innovatieagenda. Diverse partijen slaan de handen ineen om op de route tussen Tilburg, Moerdijk en de Rotterdamse haven lading te bundelen. Hierdoor kan er met minder schepen toe, wat filevorming bij afhandeling in de haven van Rotterdam vermindert. In de tweede helft van het jaar startte de haven van Antwerpen met eenzelfde initiatief, waarbij Moerdijk wederom de functie van consolidatiehub vervult.

Helaas is er ook in 2018 geen groen licht gekomen voor het LPM. Tegen het door de provincie vastgestelde inpassingsplan is beroep ingesteld, onder andere op grond van het gebruik van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Het Europese Hof van Justitie heeft op 7 november uitspraak gedaan over de vragen van de Raad van State over de PAS. De Raad van State zal aan de hand hiervan begin 2019 de beroepszaken oppakken, waarin de PAS een rol speelt. Totdat het inpassingsplan onherroepelijk is, kan er nog niet worden gestart met de realisatie van het LPM.

Het havenbedrijf zette verder in op het verduurzamen van de haven en dat leverde nationaal en internationaal erkenning op. Als eerste in Nederland mocht Moerdijk het certificaat BREEAM-NL Gebied in ontvangst nemen, een duurzaamheids certificering voor bestaande gebieden. De internationale duurzaamheids certificering PERS (Ports Environmental Review System) van Ecoports is voor de zesde maal aan Moerdijk toegekend.

Samen met diverse partners nemen we deel aan projecten en initiatieven die als doel hebben om te innoveren. Zowel als het gaat om logistiek als om veiligheid. Voor het project Pyrolyseproeftuin Zuid-Nederland heeft de OMWB de vergunning verleend en dat betekent dat de installaties op Moerdijk mogen

testen. Dit project leverde ons veel publiciteit en aandacht van nieuwe partijen op die aan pyrolyse gerelateerde activiteiten dan wel technieken uitvoeren.

De relatie met de omgeving is het afgelopen jaar verder versterkt. Samen met diverse bedrijven organiseerde het havenbedrijf voor de tweede maal een open dag. Zo'n 3500 belangstellenden maakten kennis met de activiteiten op het haven- en industrieterrein. De vernieuwde Omgevingstafel kwam drie maal bijeen.

Kortom: niet alleen de cijfers laten zien dat we goed presteren. Ook aan de belangstelling van de landelijke politiek, nieuwe bedrijven, andere havens en van onze omgeving merken we dat. Ik kijk daarom vol vertrouwen naar 2019. We verwachten een verdere groei in het shortsea-segment, zetten in op de optimalisatie van de spoorcapaciteit, de start van het Logistiek Park Moerdijk en een verdere intensivering van de samenwerking met onze stakeholders.

Ferdinand van den Oever

Directeur

II. Verslag van de RvC

Samenstelling Raad van Commissarissen

De RvC bestond in 2018 uit Peter van Laarhoven (voorzitter), Jan van der Eijk en Marjolein Jansen.

Bijeenkomsten Raad van Commissarissen (en AvA)

De Raad van Commissarissen heeft in 2018 vijf keer vergaderd. De vergaderingen waren regulier en bij alle vergaderingen waren alle leden van de Raad van Commissarissen aanwezig. Daarnaast is er eenmaal sprake geweest van een telefonische vergadering.

Los van de formele besluitvorming omtrent documenten zoals de begroting, kwartaal- en jaarstukken en bevindingen van de externe accountant, maakten de leden van de Raad van Commissarissen inhoudelijk kennis met de programmamanager Veiligheid en Havenmeester van het Havenbedrijf Moerdijk. Naast de vergaderingen van de Raad van Commissarissen heeft er in 2018 een tweetal vergaderingen van de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) plaatsgevonden, voorgezeten door de voorzitter van de Raad van Commissarissen.

Verder is de beoogde samenwerking tussen Havenbedrijf Moerdijk en Havenbedrijf Rotterdam een belangrijk onderwerp van gesprek geweest vanwege het belang voor de havenstrategie en de realisatie van plannen.

De Raad van Commissarissen heeft in juni een zelfevaluatie uitgevoerd. De voorzitter van de RvC heeft een (functionerings-)gesprek gevoerd met de directie (in casu de directeur) waarin tevens de targets voor 2018 en de voortgang daarvan zijn besproken. Halverwege 2018 heeft de RvC informeel met de directie gesproken over de strategische koers en de keuzes die gemaakt worden om die te realiseren.

Commissies

Gelet op de beperkte grootte van het bedrijf, het feit dat de RvC uit een drietal personen bestaat, alsmede de aanwezigheid van alle leden van de RvC bij alle vergaderingen, heeft de RvC ervoor gekozen geen aparte commissies in te stellen.

Woord van dank

De Raad van Commissarissen dankt alle medewerkers en directie voor hun inzet en betrokkenheid. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar de ondersteuning van de RvC hetgeen heeft bijgedragen aan een effectieve wijze van vergaderen en besluitvorming. Tevens dankt de RvC de aandeelhouders (gemeente Moerdijk en provincie Noord-Brabant) voor de constructieve dialoog en discussie en hun betrokkenheid bij het Havenbedrijf Moerdijk.

Moerdijk, 22 mei 2019

Raad van Commissarissen

Peter van Laarhoven (voorzitter)

III. Programma Commerciële exploitatie

Exploitatie droog

Visie

Het haven- en industrieterrein Moerdijk ontwikkelt zich tot hét knooppunt van duurzame logistiek en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta. Het chemisch cluster van Moerdijk vormt in 2040 samen met de andere havens in deze delta één chemisch complex van wereldschaal, dat zich onderscheidt door duurzaamheid, efficiency, ruimtelijke kwaliteit en kennis. Om dit te bereiken heeft Moerdijk een concurrerend vestigingsklimaat met concurrerende uitgifteprijsen van gronden.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf wil een concurrerende positie innemen als meest inlands gelegen zeehaven van Nederland. Om deze positie te bereiken, biedt het havenbedrijf aan concurrerende uitgifteprijsen van gronden en zorgt het voor een goede weg-, water-, buisleiding- en spoorinfrastructuur. Dit zijn belangrijke elementen van een goed vestigingsklimaat.

Het havenbedrijf richt zich op een gronduitgifte van ten minste 10 hectare per jaar, het vullen van ongebruikte kavels in bezit van derden en het invullen van bestaande bouw. Daarbij kiest het havenbedrijf specifiek voor het versterken en uitbouwen van bedrijven uit de topclusters chemie en biobased economy, maintenance (Industrial Park Moerdijk) en logistieke activiteiten zowel in bestaand havengebied als op het Logistiek Park Moerdijk (LPM). Vanuit de clustergedachte streven we naar het juiste bedrijf op de juiste plaats. Daarbij wordt ook naar zuinig ruimtegebruik en optimale synergie tussen bedrijven onderling gekeken om sterke clusters van bedrijven te bouwen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Versterken en uitbouwen topcluster logistiek

A. Verhoging van de containerstromen

Om nieuwe containerstromen te accommoderen, hebben wij ruim zeven hectare aan terrein op het IPM uitgegeven voor de ontwikkeling van ADR-logistiek. Dit levert circa 60.000 m² aan warehousecapaciteit op, waarvan inmiddels een groot deel is opgeleverd. De leegstand blijft onder de 2% en bestaat voornamelijk uit frictieleegstand (leegstand van panden tussen aflopende en nieuwe huurcontracten).

Op het gebied van synchronodaal transport heeft het havenbedrijf samen met de logistieke community van Moerdijk (de Moerdijkse deelnemers aan de logistieke innovatieagenda) geconstateerd dat feitelijk alle partijen op Moerdijk multi- dan wel synchronodale services aanbieden, maar dat hun klanten daar nog vrij weinig gebruik van maken. De logistieke community is om die reden van mening dat de prioriteiten waarop

wij gezamenlijk inzetten, moeten blijven liggen op het verbeteren van de betrouwbaarheid en frequentie van de modaliteiten barge en spoor.

B. *Kennisvernieuwing en innovatie; impact van digitalisering op de logistiek*

De Logistics Community Brabant (LCB) is in 2018 officieel van start gegaan. LCB is een sectorbrede logistieke samenwerking tussen de vier hogescholen in Brabant, provincie Noord-Brabant en diverse andere partijen waaronder het Havenbedrijf Moerdijk. LCB beoogt door kennisuitwisseling en co-creatie innovatie in de logistiek te versnellen. Het havenbedrijf heeft zich ingezet om de deelnemers van de logistieke innovatieagenda Moerdijk aan te haken, maar dit heeft nog niet geleid tot concrete projecten. Wel heeft havenbedrijf met een aantal Moerdijkse bedrijven deelgenomen aan de truckplatooning-test tijdens de experience week connected transport in oktober. Op basis van de positieve resultaten op brandstofverbruik, doorstroom en verkeersveiligheid zetten wij in 2019 samen met TNO een vervolgstap in dit Europese programma (Catalyst).

C. *Marketingcommunicatie*

De regio West-Brabant is, net als in 2017, uitgeroepen tot Logistieke Hotspot van Nederland. Dit heeft ook voor Moerdijk positieve publiciteit opgeleverd. Het havenbedrijf heeft in 2018 deelgenomen aan verschillende congressen en beurzen, waaronder Logistiek Vastgoed Nederland, de Europese supplychain managementconferentie, het NT Port Event, de German Dutch Logistics Conference, de Project Cargo Summit, Experience Week Connected Transport, promotiereis Straatsburg, handelsmissie Polen, Offshore Energy, Biorizon jaarbijeenkomst en de summit ketenregie van Nieuwsblad Transport. Het havenbedrijf was sponsor van het evenement Multimodal in Venlo en gastheer voor het spoorcongres van Railcargo. Ook heeft het havenbedrijf zich in het internationale magazine Hazardous Cargo Bulletin gepresenteerd als “one-stop-shop” voor onder meer de chemische industrie.

2. Versterken en uitbouwen cluster industrie

Het cluster industrie is te splitsen in drie deelclusters waarop het havenbedrijf inzet.

A. *Chemische industrie*

Het havenbedrijf heeft een consortium rondom bio-ethyleen geïnitieerd. Het consortium heeft een onderzoek uitgevoerd, waaruit een positieve businesscase haalbaar bleek. Het consortium bereidt nu de volgende stap voor. Shell heeft aangegeven vooralsnog niet aan dit consortium te willen deelnemen, omdat het voor hen een nichemarkt betreft. In de businesscase voor bio-ethyleen gaan partijen uit van het aantrekken van biomassa, waardoor dit project een bijdrage zal leveren aan het vergroten van het overslagvolume.

B. *Biobased industrie/circulaire industrie*

De OMWB heeft de vergunning voor de Pyrolyseproeftuin Zuid-Nederland verleend en de voorstellen van de partners voor proefnemingen goedgekeurd. De eerste proefnemingen op Moerdijk worden begin 2019 uitgevoerd. De proeftuin trekt merkbaar nieuwe partijen aan met aan pyrolyse gerelateerde activiteiten dan

wel technieken. Het havenbedrijf bekijkt de mogelijkheden van inpassing hiervan op het Industrial Park Moerdijk.

C. *Energie-/recyclingindustrie*

Een op Moerdijk gevestigde partij heeft op voorspraak van het havenbedrijf de haalbaarheid onderzocht van een warmtekrachtcentrale (WKK), die gevoed wordt door afvalhout van pallets. Het onderzoek heeft geleid tot een voorkeur voor de installatie van één van de pyrolysepartners die charcoal produceert. Voor deze installatie wordt nu een voorlopig ontwerp gemaakt. Ook heeft het havenbedrijf actief een partij in de directe omgeving aangedragen met wie nu gesproken wordt over uitwisseling van warmte. Verder is het havenbedrijf in gesprek met diverse partijen die mest verwerken tot biogas. Inpassing hiervan op het Industrial Park wordt bekeken.

Exploitatie nat

Visie

Het havenbedrijf zet in op duurzame groei van de overslag in de haven tot 26 miljoen ton in 2030. Het verhogen van de goederenoverslag is van belang om de kritische massa te genereren die noodzakelijk is om nieuwe shortsealines aan te trekken. Ook is de groei in goederenoverslag nodig voor de verdere uitbouw van Moerdijk als multimodaal logistiek topcluster. Als extended gate is de haven van Moerdijk een geïntegreerd onderdeel van de logistiek van de hub-havens Rotterdam en Antwerpen. Het haven- en industrieterrein is multimodaal ontsloten en volwaardig onderdeel van de Europese goederencorridors. Om de duurzame groei van de overslag te realiseren en tevens de concurrentie aan te kunnen, heeft het havenbedrijf een scherp concurrentieprofiel als meest inlands gelegen zeehaven van Nederland.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf neemt een concurrerende positie in als meest inlands gelegen zeehaven van Nederland. Om deze positie te realiseren, werkt het havenbedrijf aan optimale dienstverlening door stuwadoors, slimme logistieke oplossingen, concurrerende prijzen en optimale ondersteunende diensten als ICT- en douanefaciliteiten te bieden. Deze faciliteiten maken het onderscheid op grond waarvan partijen voor de haven van Moerdijk kiezen. Het havenbedrijf richt zich op het vergroten van de overslag door het vervullen van de extended-gatefunctie voor de mainports Rotterdam en Antwerpen. Daarnaast wil het havenbedrijf zijn marktaandeel in shortseashipping op Verenigd Koninkrijk en Baltische Staten verviervoudigen. Dat geldt tevens voor het aandeel spoorgoederenvervoer. De duurzaamheidspropositie richt zich op de combinatie van waardetoevoegende logistiek en waardecreërende procesindustrie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Volumegroei in overslag

A. *Extended gate*

Het totale volume overgeslagen binnenvaartcontainers bleef licht achter bij dat van een jaar geleden. Het aandeel containers van de West-Brabant Corridor groeit echter zichtbaar. De positie van de haven als extended gate voor de haven van Rotterdam is met dit initiatief verder verstevigd. De West-Brabant Corridor is een initiatief dat voortkomt uit de Logistieke Innovatieagenda Moerdijk en betreft een samenwerking tussen de terminals Tilburg, Oosterhout en Moerdijk die op de corridor naar de Rotterdamse haven lading bundelen. Hierdoor kan er met minder schepen toe, wat filevorming bij afhandeling in de haven van Rotterdam vermindert. De haven van Antwerpen is eenzelfde soort initiatief gestart en ook daarin vervult Moerdijk de functie van consolidatiehub. In november heeft het havenbedrijf deelgenomen aan de startbijeenkomst van het Interreg-project Smart Ports Entrepreneurial Ecosystem Development (SPEED), waarin verschillende havens en universiteiten gezamenlijk oplossingen uitwerken voor problemen in de logistieke keten.

B. *Short sea*

De shortsea containersector laat ruim 12% groei in volume zien. Een geweldige prestatie, aangezien er ook volume is verloren aan de concurrentie in Zeebrugge en Rotterdam. Partijen in die havens hebben substantiële uitbreiding van de terminal en spoorinfra gerealiseerd en hebben ingezet op extra en grotere schepen. Daardoor blijven ze dus geduchte concurrenten. Het havenbedrijf heeft met de rederij die vaart op Noorwegen en in samenwerking met de haven van Oslo onderzocht met welke lading er mogelijkheden zijn om tot een hogere frequentie te komen. De aangekondigde shuttle trein vanuit Polen (Wroclaw) is uitgesteld naar voorjaar 2019.

C. *Spoor*

Het spoorgoederenvervoer op Moerdijk is in aantal treinen toegenomen met 7,5%, maar in tonnen vermindert. De groei van het aantal treinen wordt voornamelijk veroorzaakt door meer lading/wagons van de spelers in de natte bulk en shortsea-containers. Deze wagons zijn echter minder zwaar beladen dan bijvoorbeeld treinstellen met buizen voor de olie- en gasindustrie die in voorgaande jaren meer voorkwamen in Moerdijk. Samen met de andere deelnemers aan het project MORE is ingezet op een extra treinbediening voor het tankcontainercluster op Moerdijk. Het optimaliseren van de planning blijft de sleutel voor een verdere toename van spoorvervoer. Voor het pilotproject monitoring heeft ProRail een marktconsultatie uitgevoerd. Deze pilot zal begin 2019 van start gaan.

2. Verstevigen (break)bulkpositie

Het overslagvolume in de bulk is met circa 14% gedaald. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het achterblijven van de schrootoverslag. In de schrootmarkt is een voor de overslag bepalende speler overgenomen door één van de marktleiders in dit segment. De verwachting is dat deze op Moerdijk een aantal van de activiteiten zal centreren en daarmee weer groei in overslag zal realiseren. Het havenbedrijf is met meerdere partijen in gesprek over de mogelijke ontwikkeling van nieuwe op- en overslagfaciliteiten op de resterende vrije watergebonden locaties.

IV. Programma Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Duurzaamheid

Ruimtelijke ontwikkeling

Visie

Ruimte is een schaars goed. Het havenbedrijf gaat bij de ruimtelijke ontwikkeling van het haven- en industrieterrein Moerdijk uit van duurzaam ruimtegebruik. De beschikbare ruimte op het terrein wordt efficiënt en effectief benut voor infrastructuur en voor bestaande en nieuwe bedrijfsvestigingen. Het havenbedrijf hanteert hierbij het principe 'juiste bedrijf op de juiste plek'. Daarnaast stelt het havenbedrijf planologische randvoorwaarden aan het ruimtegebruik, om de balans tussen People, Planet en Profit te waarborgen en draagvlak te creëren voor gemaakte keuzes op het gebied van ruimtelijke en landschappelijke inpassingen.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf geeft de doorontwikkeling van het haven- en industrieterrein Moerdijk vorm vanuit een integrale gebiedsontwikkeling. Duurzame ruimtelijke en economische ontwikkeling vindt plaats met behoud van een goede milieukwaliteit. In het nieuwe bestemmingsplan zijn de uitgangspunten geborgd als het gaat om onder andere intensiever ruimtegebruik, clustervorming, alsmede specifieke aandacht voor externe veiligheid.

Door het verkrijgen van experimenteeruimte vanuit de Crisis- en herstelwet is er de mogelijkheid ontstaan om op het gebied van de beperkte milieugebruiksruimte (geluid, lucht, natuur) om innoverend met ruimtegebruik om te gaan. Dit wordt geregeld in een bestemmingsplan+. De realisatie van het Industrial Park Moerdijk (IPM) en Logistiek Park Moerdijk (LPM), samen bijna 300 hectare, vormen de meest in het oog springende feitelijke ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren, waarin het havenbedrijf sturing geeft aan de ontwikkeling.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Haalbaarheidsonderzoek naar verleggen van kabels/leidingenstrook op het IPM

Het havenbedrijf heeft het haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd, waarbij met name is gekeken naar de financiële aspecten. Resultaat van het onderzoek is dat er sprake is van een haalbare businesscase. Begin 2019 voeren we gesprekken met belanghebbenden, waarna we een definitief uitvoeringsbesluit nemen.

2. Start realisatie LPM

De start van de realisatie van het LPM loopt vertraging op. Tegen het door de provincie vastgestelde inpassingsplan is beroep ingesteld, onder andere op grond van het gebruik van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Het Europese Hof van Justitie heeft op 7 november uitspraak gedaan over de

vragen van de Raad van State over de PAS. De Raad van State zal aan de hand hiervan begin 2019 de beroepszaken oppakken, waarin de PAS een rol speelt. Totdat het inpassingsplan onherroepelijk is, kan er nog niet worden gestart met de realisatie van het LPM.

3. Commissie Vestiging

Voor het LPM is formeel bepaald dat er – ter bewaking van de ruimtelijke kwaliteit – een supervisor wordt aangetrokken in de commissie Vestiging. De start van de realisatie van het LPM loopt vertraging op. Het werven van een supervisor is daarom uitgesteld, totdat duidelijkheid is verkregen over de start.

Milieu

Visie

Het havenbedrijf realiseert een duurzame groei en intensivering zonder toename van de milieudruk op de omgeving. Door het sluiten van decentrale ketens, het benutten van kansen en innovaties op het gebied van onder andere hernieuwbare energie, neemt de ecologische footprint niet toe.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf plant nieuwe ontwikkelingen proactief en tijdig, in combinatie met een efficiënt vergunningsverleningsproces. Dit helpt bij het versterken van de verdere economische ontwikkeling op het terrein.

Het havenbedrijf heeft een actueel inzicht in de milieuhygiënische belasting van de beheerde terreinen door dit te monitoren. Dit inzicht is de basis om activiteiten waar mogelijk te verbeteren met als doel de ecologische footprint te verkleinen. Het havenbedrijf voldoet aan goed 'naberschap' door feitelijke milieu-informatie transparant en tijdig met de omgeving te communiceren, en door milieuprestaties en eventuele verbeteringen inzichtelijk te maken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Realiseren Akoestisch Inpassingsplan

Met het akoestisch inpassingsplan wordt een geluidverkaveling beoogd, waarmee ook nog uit te geven kavels voldoende geluidruimte behouden. Hiervoor is een aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk. In de eerste helft van 2018 is het technische deel van het plan opgeleverd. Hieruit blijkt dat inzet van een dergelijk plan inderdaad het gewenste resultaat zal hebben. Na consultatie van een aantal Moerdijkse bedrijven over herverkaveling van bestaande geluidruimte, hebben wij een grondige check op bestaande vergunningen laten uitvoeren. Door aanpassing van bestaande vergunningen aan de daadwerkelijke gebruikssituatie hoeft het akoestisch inpassingsplan wellicht niet nodig te zijn.

2. Inventarisatie omgevingsvergunningen

In 2018 is een inventarisatie gemaakt van de vergunningen die bedrijven de laatste jaren hebben aangevraagd en verkregen in het kader van de Wet natuurbescherming, op het gebied van de stikstofdepositie in Natura2000 gebieden. Dit is gedaan om inzicht te krijgen in de hoeveelheid ontwikkelruimte die nog beschikbaar is voor het haven- en industrieterrein Moerdijk. De inventarisatie heeft aangetoond dat vooralsnog voldoende ontwikkelruimte aanwezig is.

Duurzaamheid

Visie

Het haven- en industrieterrein Moerdijk ontwikkelt zich tot het knooppunt van duurzame logistiek en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta. Daarbij wordt ingezet op een duurzame, klimaatbestendige en energieneutrale omgeving met een balans in People, Planet en Profit. De bedrijfsprocessen zijn vergroend en de ecologische footprint is zo beperkt mogelijk. Bedrijven werken intensief samen in decentrale ketens (circulaire economie) en leveren een bijdrage aan een duurzaam sociaal economisch leefklimaat in de regio. Het havenbedrijf is een actieve partner voor de bedrijven op dit gebied en heeft een voorbeeldfunctie. Daarom zorgt het havenbedrijf ervoor dat de eigen bedrijfsvoering zo duurzaam mogelijk is, inclusief de invulling van commerciële activiteiten en het beheer van de openbare ruimte.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf verbindt bestaande en nieuwe bedrijven door ze te clusteren. Zo kunnen synergie- en efficiëntievoordelen worden behaald. Reststromen zoals stoom, warm water en CO₂ worden daarbij ingezet als vernieuwde grondstof. Zo worden duurzaamheidsinitiatieven van het bedrijfsleven zelf versterkt en ondersteund. Door ontwikkeling en exploitatie van innovatieve, 'slimme' opslagsystemen van zon- en windenergie wordt het huidige elektriciteitsnetwerk efficiënter en duurzamer. Disbalansen kunnen hiermee worden voorkomen. Al deze ontwikkelingen leveren een bijdrage aan het realiseren van een klimaatbestendig en energieneutraal haven- en industrieterrein.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Vaststellen MVO-beleid

In 2018 hebben wij ons MVO-beleid (ambitie, thema's en doelstellingen) vastgesteld op basis van de wereldwijd erkende Sustainable Development Goals (SDG's).

2. BREEAM-certificaat behalen voor gehele haven- en industriegebied Moerdijk

Het certificeringstraject voor BREEAM-NL Gebied hebben wij in 2018 afgerond. Het bestaande haven- en industrieterrein Moerdijk heeft het predicaat "Very Good" gekregen. Het is het eerste bestaande terrein dat langs de meetlat van BREEAM-NL Gebied is gelegd.

3. Starten Energieprogramma Moerdijk 2021

De opstart van het Energieprogramma Moerdijk heeft niet plaatsgevonden. Het Energieprogramma Moerdijk is ingehaald door de actualiteit van het klimaatakkoord. De focus, die in het Energieprogramma vrijwel alleen op groene energie lag, is daardoor verlegd naar met name CO₂-reductie. Voor de belangrijkste CO₂ producerende bedrijven hebben wij de CO₂ uitstoot in beeld laten brengen. Tevens heeft het havenbedrijf alle industriële bedrijven in Moerdijk geactiveerd om een bijdrage te leveren aan de klimaattafel Rotterdam-Moerdijk. De geleverde input maakt onderdeel uit van het klimaatakkoord, waarin de sector Industrie verdere afspraken op nationaal niveau maakt.

4. Opstellen haalbaarheidsstudie Solarpark Moerdijk

De resultaten van de in 2018 opgestelde haalbaarheidsstudie hebben ertoe geleid dat wij versneld de uitvoering van de eerste fase hebben opgestart. Voor deze eerste fase, gelegen langs de Westelijke Randweg en een deel van de Zuidelijke Randweg, is zowel de omgevingsvergunning als de SDE-subsidie verkregen. Voor de tweede fase, op de waterkering, hebben we bestuurlijke afspraken gemaakt met Waterschap Brabantse Delta om gezamenlijk de technische en daarmee ook de financiële haalbaarheid te onderzoeken.

5. Opstellen implementatieplan Managementplan Beschermde Soorten

In 2018 hebben wij de implementatie van het Managementplan Beschermde Soorten vrijwel afgerond, op de plaatsing van een aantal kunstnesten voor beschermde roofvogels na. Een belangrijke stap was de verkrijging van de beschikking Tijdelijke Natuur (beperkt deel van ons gebied). De verwachting is dat wij een totale gebiedsontheffing (gehele beheergebied) voor beschermde soorten flora en fauna begin 2019 zullen ontvangen.

6. Hercertificering Port Environmental Review System van European Sea Ports Organisation

Op 20 september heeft de ESPO het PERS-certificaat opnieuw toegekend aan het Havenbedrijf Moerdijk. De uitreiking vond plaats in oktober tijdens het Ecoports-congres in Valencia. Het certificaat is twee jaar geldig, tot september 2020.

V. Programma Veiligheid & Havenmeester

Veiligheid

Visie

Veiligheid en economische ontwikkeling kennen een gespannen verhouding, maar tegelijkertijd zijn ze onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het havenbedrijf ziet beide niet als tegenstelling, maar als symbiose die wij goed moeten organiseren. Economische ontwikkeling van het haven- en industriecomplex kan en mag niet ten koste gaan van de veiligheid - en dus - van de leefbaarheid van de omgeving. Bovendien verhoogt een veilig complex de economische aantrekkelijkheid van Moerdijk. Daarom is veiligheid tevens een belangrijk visitekaartje.

Het haven- en industriecomplex van Moerdijk is én blijft excellent in totale veiligheid en wil uitgroeien tot het veiligste terrein in zijn soort binnen de Vlaams-Nederlandse Delta. Het streven is gericht op een toekomstbestendige veiligheidssituatie. Dit betekent enerzijds het updaten, finetunen en doelmatiger inzetten van bestaande maatregelen en voorzieningen. Anderzijds is er sprake van nieuwe initiatieven, die leiden tot aanvullende maatregelen en voorzieningen.

In de recentelijk vastgestelde Veiligheidsvisie 2030 hebben we geschetst welke domeinen veiligheidsdomeinen we binnen Port of Moerdijk onderscheiden en welke rol we hierbinnen als havenbedrijf willen spelen.

Wat willen wij bereiken

Aandacht en zorg voor veiligheid maakt integraal deel uit van onze reguliere taken en werkzaamheden. We vervullen onze rol van havenmeester en Port Security Officer. Als wegbeheerder gaan we over de verkeersveiligheid op het haven- en industrieterrein. Daarnaast hebben we onze rol op het gebied van acquisitie en de vestiging van bedrijven. En uiteraard waken we als terreinbeheerder over de veiligheid van het totale territoir. Op weg gaan naar excellente veiligheid impliceert dat we 'ons werk in uitvoering' verder professionaliseren.

Daarnaast willen we fungeren als spin in het web en dus binnen het netwerk van alle bij veiligheid betrokken partijen. Als regisseur hebben we vooral een verbindende rol. We brengen partijen bij elkaar en zorgen voor resultaatgerichte samenwerkingsverbanden. We willen het pluspakket dat de voorzieningen als collectieve beveiliging, publiek-private brandweezorg en gezondheidsvoorzieningen extra versterken. Ook de verdere uitbouw van het Haven Moerdijk Coördinatie Centrum (HMCC) behoort daartoe.

Tot slot behartigen we 'onze gezamenlijke' belangen op het gebied van veiligheid. In die zin treden we op als pleitbezorger en waar nodig als lobbyist. We zijn het bruggenhoofd dat ervoor zorgt dat de veiligheidsbelangen op diverse niveaus (lokaal, regionaal, nationaal) onder de aandacht komen. We

wenden onze invloed ook aan voor besluitvorming over procedures en wet- en regelgeving waarmee de veiligheid van het haven- en industrieterrein is gediend.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Implementeren van een nieuw beveiligingsconcept

Met een openbare Europese aanbestedingsprocedure heeft het havenbedrijf een nieuwe contractant voor de collectieve beveiligingsdiensten en –techniek geselecteerd. In samenspraak met deze partij hebben wij onderdelen van het nieuwe beveiligingscontract concreet uitgewerkt. Een eerste zichtbaar resultaat is de uitrol van een digitaal platform om communicatie tussen stakeholders te verbeteren. Daarnaast zijn wij gestart met de ontwikkeling van een nieuw Security Management Systeem, dat na oplevering het digitale hart van het nieuwe beveiligingsconcept vormt.

2. Inrichten van een proeftuin voor anomaliedetectie

Het Interreg-project PIatform for innovative Security Solutions hArbours & Terminals (PASSAnT) is in 2018 van start gegaan. De proeftuin in Moerdijk is door technische complicaties nog niet ingericht als gewenst, maar dit wordt wel binnen afzienbare termijn voorzien.

Havenmeester

Visie

Een vlotte, veilige, schone en beveiligde afwikkeling van het scheepvaartverkeer is van cruciaal belang voor het functioneren van het haven- en industrieterrein Moerdijk als vierde zeehaven van Nederland. De toename van scheepvaartbewegingen en de diversiteit van vaarweggebruikers vragen blijvend aandacht voor goede en veilige begeleiding. De havenmeester houdt 24/7 toezicht op de orde en veiligheid in de haven en geeft daarbij uitvoering aan de havenbeheersverordening. Havenafvalplannen, kwalitatief en kwantitatief goede wachtvoorzieningen en sterke informatievoorzieningen zijn daarbij een vanzelfsprekendheid.

Als zeehaven is Moerdijk tevens een toegang tot Europa. Dat brengt naast vele voordelen ook verplichtingen en verantwoordelijkheden met zich mee. Dit geldt zowel op het gebied van terrorismedreiging als op het gebied van volksgezondheid. De Havenbeveiligingswet - in het kader van de *International Ship and Port facility Security Code* (ISPS) – stelt eisen aan de beveiliging van schepen, havenfaciliteiten en overheidsinstellingen. De havenmeester is door de burgemeester van Moerdijk als bevoegde autoriteit gemandateerd als Port Security Officer, welke is belast met uitvoering van de wettelijke voorschriften.

Wat willen wij bereiken

De haven van Moerdijk is een vlotte en veilige haven voor alle gebruikers. Daarom is de interne en externe informatievoorziening op orde en wordt voldaan aan nationale en internationale wet- en regelgeving. Dit bereiken wij onder meer door te kiezen voor nieuwe technologische mogelijkheden in computersystemen

en slimme koppelingen van port community-systemen met ons eigen havenmanagementsysteem. Systematisch, steekproefsgewijs uitgevoerde controles van onze computersystemen dragen daarnaast bij aan de robuustheid van die koppelingen.

Bij calamiteiten heeft het havenbedrijf direct relevante informatie beschikbaar, bijvoorbeeld over de gevaarlijke lading aan boord van (zee)schepen. Met andere overheden zorgen wij voor een veilige vaarweg naar en van Moerdijk waarbij alle verkeersdeelnemers begeleid kunnen worden.

Voor wachtende (binnenvaart)schepen zijn voldoende wachtligplaatsen beschikbaar. Deze ligplaatsen zijn uitgerust met mogelijkheden die in een moderne, veilige en duurzame haven thuishoren. Denk hierbij aan autoafzetplaatsen, walstroomvoorzieningen en draadloos internet. Om duurzaamheid in de haven blijvend te stimuleren krijgen aantoonbaar schone schepen een korting op het havengeld en stimuleert het havenbedrijf het gebruik van LNG als brandstof.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Nautische risico's binnen de haven inzichtelijk maken

In een tweetal sessies hebben wij met een brede vertegenwoordiging van externe stakeholders nautische risico's binnen de haven inzichtelijk gemaakt. Er zijn 15 risico's onderkend, die zich op 31 plaatsen binnen de haven manifesteren. Hierbij was geen sprake van onverwachte risico's of zeer hoge risicoscores. In samenspraak met de stakeholders heeft het havenbedrijf voor een aantal risico's verbetermaatregelen voorgesteld, waardoor de nautische veiligheid binnen de haven verder wordt vergroot.

2. Verkennen van mogelijkheden voor betere ligplaatsplanning

Wij hebben in samenspraak met Rijkswaterstaat het Binnenvaart Ligplaats Informatie Systeem (BLIS) beschikbaar gemaakt voor het haven- en industrieterrein Moerdijk. Hierdoor is voor het havenbedrijf en vaarweggebruikers op ieder moment van de dag een actueel beeld beschikbaar van de bezetting van ligplaatsen.

3. Gebruik maken van digitale kansen op het gebied van Port Security

Vooruitlopend op andere havens hebben wij in 2018 de door Havenbedrijf Amsterdam (HbA) ontwikkelde MOBI-applicatie voor de certificering van terminals op het gebied van Port Security in gebruik genomen. Daarnaast ontwikkelen wij in samenwerking met de andere zeehavens aanvullende functionaliteiten voor o.a. het toezichtsproces binnen dezelfde applicatie. Doordat HbA hiervoor een nieuwe aanbesteding moest uitvoeren, is de oplevering hiervan verplaatst naar begin 2019.

4. Het maken van een havenveiligheidsbeoordeling en vernieuwen van het havenveiligheidsplan

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft de havenveiligheidsbeoordeling en –plan goedgekeurd. Hierdoor is het haven- en industrieterrein Moerdijk voor de komende vijf jaar gecertificeerd op het gebied van Port Security.

5. Scheepsregistratie en – meldingen verder automatiseren

Een pilot heeft aangetoond dat het technisch mogelijk is om het platform Riverguide te gebruiken voor het ontvangen van registraties en meldingen van de binnenvaart. In de pilotperiode heeft een aantal schippers digitaal meldingen gedaan, die werden geregistreerd in de systemen van het havenbedrijf. De pilot heeft het havenbedrijf ook het inzicht gegeven dat het rechtstreeks koppelen van een dergelijke applicatie op de huidige ICT-infrastructuur niet direct leidt tot een afname van handmatige processtappen. Het havenbedrijf gebruikt de inzichten van de pilot daaorm om verdere digitalisering van het proces rondom scheepsregistratie en –meldingen vorm te geven.

VI. Programma Infrastructuur en Beheer

Infrastructuur

Visie

Het havenbedrijf zorgt voor duurzaam (door)ontwikkelen van arealen binnen het beheergebied, zodat bedrijven optimaal kunnen opereren. Goede faciliteiten zorgen immers voor een sterke uitgangspositie. Daarbij gebruiken wij alle modaliteiten: weg, water, spoor, datatransport en (buis)leiding. Om dit te bereiken zet het havenbedrijf in op goede relaties en overlegstructuren met collega-beheerders en externe partners, zoals de gemeente Moerdijk, Waterschap Brabantse Delta, Rijkswaterstaat, ProRail en LSNed.

De werkzaamheden voert het havenbedrijf projectmatig uit, in overleg met de betrokken bedrijven en binnen de gestelde kaders van budget, tijd en kwaliteit. Projectmanagement blijft in handen van het havenbedrijf. De voorbereiding en uitvoering wordt via tenders en marktuitvragen bij externe partijen belegd. In de ontwerpfase van deze werkzaamheden is gedegen aandacht voor duurzaamheids- en innovatieaspecten in zowel inhoud, contractvorm als gunningscriteria die toepasbaar zijn in de realisatie en het beheer. Voorwaarde hierbij is dat deze aspecten de total cost of ownership en lifecyclecosting gunstig beïnvloeden.

Wat willen wij bereiken

De arealen van het haven- en industrieterrein, en daarmee de vervoersmodaliteiten weg, water, spoor, datatransport en (buis)leiding, zijn en blijven geschikt voor marktontwikkelingen en –vragen, veranderde wet- en regelgeving en verandering in samenwerkingen. Dit wordt bereikt door een integrale benadering en op een maatschappelijk verantwoorde wijze. De integrale beleving van het terrein door de klant is hiermee doelmatig, koersvast en toekomstgericht.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Optimalisatie emplacement en lalo

Eind 2018 heeft het ministerie van I&W, na een intensief lobbytraject, 7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de verbetering van het spoor op haven- en industrieterrein Moerdijk. De verwachting is dat het plan binnen drie jaar gerealiseerd is. Tevens is het havenbedrijf met ProRail en de spoorgebruikers op het haven- en industrieterrein een pilot gestart met een planningssysteem, waarmee zo optimaal mogelijk gebruik wordt gemaakt van beschikbare tijd-ruimtesloten. Deze pilot wordt in 2019 geëvalueerd.

2. Verbeteren spoorveiligheid op overwegen Middenweg/Orionweg

ProRail heeft de totale bijdrage voor het verbeteren van de spoorveiligheid medio 2018 vastgesteld op € 1.250.000. In aansluiting hierop hebben het havenbedrijf en ProRail gezamenlijk een ingenieursbureau geselecteerd voor het opstellen van een definitief ontwerp. In 2018 is in diverse bestuurlijke contacten tussen het havenbedrijf en ProRail commitment uitgesproken om zo veel mogelijk in te zetten op versnelling

van de realisatie van dit project. Begin 2019 staat hiervoor ook een bezoek van de staatssecretaris van IenW op de agenda. In het voorjaar van 2019 staat de aanbesteding van het werk gepland, gevolgd door de start van de uitvoering.

Beheer nat

Visie

Het havenbedrijf heeft een goed bereikbaar en beschikbaar nat areaal, inclusief de kades en bodemligging van de insteekhavens. Met een optimale bereikbaarheid en beschikbaarheid van het areaal faciliteert het havenbedrijf het bedrijfsleven tegen acceptabele kosten. Het havenbedrijf heeft als regieorganisatie het dagelijks beheer van dit areaal uitbesteed met een integraal beheercontract aan een marktpartij. Het areaal nat heeft een gegarandeerde kwaliteit en beschikbaarheid, die essentieel is voor de bedrijfsvoering van ons en onze klanten. Wet- en regelgeving, maatschappelijk verantwoord ondernemen, beheren met visie en respect voor milieu en leefomgeving staan hierbij centraal.

Wat willen wij bereiken

De beheerde kapitaalgoederen haven, kades en pieren zijn goed bereikbaar en beschikbaar voor de zee- en binnenvaartschepen die Moerdijk kunnen bereiken. Duurzaamheid, lifecyclecostingbenadering, proactief onderhoudsmanagement en systeemgerichte contractbeheersing (SCB) zijn hierbij het uitgangspunt.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Data-uitwisseling met Rijkswaterstaat en het Havenbedrijf Rotterdam optimaliseren

Wij hebben in 2018 ingezet op het realiseren van zoveel mogelijk automatische koppelingen met Rijkswaterstaat (RWS) en Havenbedrijf Rotterdam (HbR). RWS heeft in dit kader een tool gemaakt om de data-uitwisseling eenvoudig te laten verlopen. Uit een test bleek dat de tool nog niet naar behoren functioneert. RWS werkt er hard aan om de tool te vervolmaken. In de tussenliggende tijd wisselen we de actuele data met RWS en HbR handmatig uit, zodat actuele vaarkaarten beschikbaar zijn. Separaat hebben wij met HbR een automatische uitwisseling opgezet. In 2019 zal deze opgezette uitwisseling uitvoerig worden getest.

2. Raamcontract baggeren opstellen

Conform begroting is het raamcontract inmiddels gereed. Het havenbedrijf heeft in het derde kwartaal gesprekken gevoerd over het raamcontract met 12 bedrijven die zelf ook periodiek noodzaak tot baggeren hebben. Aan deze bedrijven hebben wij het raamcontract nader toegelicht en hen de gelegenheid geboden om bij dit raamcontract aan te sluiten. Inmiddels heeft één van deze bedrijven aangegeven hiervoor een overeenkomst te willen sluiten.

3. CCT 4: structureel herstel terrein achter de kade

In een gezamenlijk traject hebben CCT, betrokken aannemer en het havenbedrijf de oorzaak van de terugkerende schade aan de verhardingen op de containerterminal van CCT onderzocht. De bevindingen zijn met de betrokken partijen besproken en er is een gezamenlijk beeld opgesteld van het herstel. Partijen zijn in gesprek over kostenverdeling van deze oplossing.

4. Watermanagementplan omzetten in actieplan integraal riool- en waterhuishoudingplan 2018 – 2020

Medio 2018 heeft het waterschap in samenwerking met alle betrokken partners het Watermanagementplan (WMP) opgeleverd. Eind 2018 is deze mijlpaal in gezamenlijkheid bezegeld en hebben de partners de afspraak gemaakt dat jaarlijks in een bestuurlijke bijeenkomst de voortgang op de maatregelen/projecten wordt besproken. Wij spraken verder af om de bijbehorende actie-agenda halverwege 2019 op te leveren. In de tussentijd starten we enkele onderdelen alvast op.

Beheer droog

Visie

Het havenbedrijf streeft naar een schoon, heel en veilig haven- en industrieterrein Moerdijk. Duurzaamheid, (door)ontwikkelen van arealen binnen het beheergebied en optimale beschikbaarheid gaan hierbij hand in hand. Met een optimale beschikbaarheid van het areaal faciliteert het havenbedrijf het bedrijfsleven tegen acceptabele kosten. Het areaal vormt daarmee een visitekaartje voor het havenbedrijf en de gevestigde bedrijven op het haven- en industrieterrein. Het havenbedrijf heeft het dagelijks beheer van de openbare ruimte uitbesteed met een integraal beheercontract aan een marktpartij. Contracteisen zijn vanuit systeemgericht contractbeheer gebaseerd op vastgestelde normen zoals de NEN en CROW. Hiermee heeft het havenbedrijf ook de budgetten voor de middellange en lange termijn bepaald, zodat continuïteit gewaarborgd is. Continue aandacht voor onderdelen als wet en regelgeving, maatschappelijk verantwoord ondernemen, beheren met visie en respect voor milieu en leefomgeving is en blijft geborgd.

Wat willen wij bereiken

De door het havenbedrijf beheerde kapitaalgoederen wegen (inclusief wegmeubilair), riool (inclusief gemalen), groen, kunstwerken en openbare verlichting zijn goed bereikbaar en beschikbaar. Duurzaamheid, lifecyclecosting-benadering, proactief onderhoudsmanagement en systeemgerichte contractbeheersing (SCB) zijn hierbij het uitgangspunt. Op die manier dragen deze kapitaalgoederen bij aan de realisatie van de ambities en ontwikkelingen van het haven- en industrieterrein.

Het havenbedrijf kan te allen tijde de staat van haar complete areaal aantonen. Op functionele eisen kan het havenbedrijf op afstand sturing geven aan het beheer. Daarmee blijft het areaal fungeren als visitekaartje voor ons en het bedrijfsleven. De duurzaamheidsambities van het havenbedrijf worden ook in dit programma gerealiseerd. Zo zorgt het havenbedrijf ervoor dat bedrijven en werknemers het werken op en bezoeken van het haven- en industrieterrein als aangenaam en prettig ervaren.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Aanpak kruising Zuidelijke Randweg/Orionweg

Het havenbedrijf heeft de voorbereidingen voor de aanpak van deze kruising opgestart. De uitvoering van dit werk valt samen met het verbeteren van de veiligheid van de overwegen aan de Middenweg/Orionweg, waarvoor ProRail in de lead is. Het havenbedrijf heeft met ProRail afgesproken dat de voorbereiding en de uitvoering van beide projecten gelijktijdig door dezelfde partijen worden uitgevoerd. Hierdoor is sprake van één traject waarin zowel de veiligheid van de overwegen als deze kruising is aangepast. De laatste stand van zaken is dat het havenbedrijf en ProRail voor zowel de maatregelen op en rondom het spoor als op de weg een ingenieursbureau geselecteerd hebben voor het opstellen van het definitief ontwerp.

2. Vervolgen van de implementatie van LED-verlichting

In 2015 heeft het havenbedrijf besloten om gefaseerd het gehele OV-areaal (circa 1.000 openbare verlichtingspunten) te voorzien van slimme LED-verlichting. In 2018 is de laatste fase uitgevoerd. De oplevering van dit project is begin 2019 gepland. Alle lichtmasten op het terrein zijn dan voorzien van LED.

3. Verbeteren spoorveiligheid door signing en markering

ProRail heeft, in opdracht van het havenbedrijf, aanduidingsborden en markeringen aangebracht om de preventieve veiligheid van het verkeer rond de spoorwegovergangen te verhogen.

4. Aanbesteden nieuw beheercontract openbare buitenruimte bestaand terrein

In 2018 is het havenbedrijf gestart met het aanbesteden van het beheercontract, omdat het lopende contract eindigt per 1 juli 2019. Voor de selectie van een nieuwe serviceprovider is een strategisch inkoopplan en bijbehorende aanbestedingsprocedure opgesteld. De selectieleidraad is aan de markt voorgelegd. Inmiddels hebben 12 partijen zich aangemeld. Uit de beoordeling zijn zes gegadigden naar voren gekomen die daadwerkelijk op het contract mogen inschrijven. De inschrijving en gunning staan gepland voor het eerste kwartaal van 2019.

VII. Programma Bedrijfsvoering

Bestuur, Strategie en Public affairs

Visie

In 2030 is de Vlaams-Nederlandse Delta een sterk netwerk dat bestaat uit een samenwerking van concurrerende en complementaire havens waarbij Moerdijk hét knooppunt is wat betreft duurzame logistiek en duurzame chemie en procesindustrie.

De economische vitaliteit van het haven- en industriecomplex is gebaat bij maatregelen en investeringen die de aantrekkelijkheid en veiligheid van de omgeving voor haar bewoners ook in de toekomst waarborgen. Om de robuustheid van realisatie van onze ambities te waarborgen wordt ingezet op nieuwe verdienmodellen en structurele samenwerkingsverbanden.

Al deze doelstellingen van de havenstrategie vragen van het Havenbedrijf Moerdijk een verdere en blijvende professionalisering en een slagvaardige organisatie, omdat versterking van de verdien capaciteit en beperking van de risico's noodzakelijk zijn.

Wat willen wij bereiken

De haven van Moerdijk heeft een stevige positie binnen de Vlaams-Nederlandse Delta door blijvend in te zetten op de unieke en complementaire activiteiten in Moerdijk. Deze versterking binnen het Vlaams-Nederlandse netwerk vraagt niet alleen om een intensieve inzet vanuit het havenbedrijf, haar directe partners in de regio en het Rijk, maar vindt onder meer ook plaats door aansluiting bij de Branche Organisatie Zeehavens om de Nederlands havennetwerken nauwer te verbinden met het netwerk van wetenschappelijke instituten.

Het havenbedrijf positioneert zich als constructieve samenwerkingspartner in de regio. Er functioneert een gestructureerde organisatie, waarin bewoners, bedrijven en overheden met elkaar overleg plegen en informatie uitwisselen. Bewoners worden zo in staat gesteld mee te denken en te handelen op het gebied van vorm en inhoud van uitvoering. Een heldere rolverdeling, transparante communicatie en afspraak = afspraak vormen het kenmerk van deze organisatie. Wij staan voor transparantie in besluitvorming en het openbaar maken van besluiten en cijfermatige informatie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Opstellen Uitvoeringsagenda 2018 e.v. Havenstrategie Moerdijk 2030

2018 is het jaar waarin de uitvoeringsagenda Havenstrategie Moerdijk is vernieuwd. Samen met onze partners provincie Noord-Brabant en gemeente Moerdijk hebben we een intensief ontwikkelproces doorlopen. Onder aanvoering van een kwartiermaker hebben wij de nieuwe agenda opgesteld, gericht op systeemveranderingen. Deze zijn nodig om de doelen van de Havenstrategie Moerdijk 2030 te halen.

Onderdeel van de agenda is een projectportfolio. De drie projectpartners hebben meerjaren budget vrijgemaakt voor een dedicated projectorganisatie die dit portfolio gaat uitvoeren. Eind 2018 waren twee van de vier posities van de projectorganisatie ingekleed.

2. Participeren in corridorstudies

Port of Moerdijk is in het MIRT Programma Goederenvervoercorridors aangemerkt als bovengemiddeld knooppunt. Om deze positie te versterken en uit te bouwen hebben we in 2018 een plan van aanpak opgesteld. Daarin zijn investeringen van maatregelen bepaald en gefaseerd. Ons plan van aanpak is positief ontvangen door het ministerie van I&W. In november volgde de toezegging van de staatssecretaris van I&W om zeven miljoen euro te investeren in de spoorontwikkeling op Moerdijk. In de MIRT-corridorstudie Rotterdam - Antwerpen vonden in 2018 geen noemenswaardige ontwikkelingen plaats.

3. Werkprogramma Maritieme strategie en Zeehavens 2018 – 2021

Op 22 februari is het werkprogramma Maritieme strategie en Zeehavens ondertekend en toegezonden aan de Tweede Kamer. De aftrap van het werkprogramma Zeehavens vond plaats in Moerdijk. De betrokken ministeries, zeehavens en ondernemersverenigingen werken sindsdien gezamenlijk aan de uitvoering. In november is de eerste halfjaarlijkse voorgangsrapportage besproken in de stuurgroep werkprogramma Zeehavens. Veel acties zijn in uitvoering.

4. Omgevingstafel

Het doel van de omgevingstafel is om een open en constructieve dialoog tussen omwonenden en bedrijven te organiseren. In 2018 zijn er drie bijeenkomsten geweest, soms in combinatie met een bedrijfsbezoek. Tijdens de omgevingstafel in december heeft de kern Moerdijk een financiële bijdrage gevraagd voor het project 'Samen sterk, samen spelen' gepresenteerd. De aanwezige bedrijven en het havenbedrijf hebben toegezegd het benodigde bedrag te willen bijdragen: een mooi voorbeeld van social investment.

5. Versterken van de positie en het imago van het havenbedrijf binnen diverse netwerken

De positie van Port of Moerdijk in het regionale, nationale en internationale (logistieke) netwerk wordt steeds vaker (h)erkend. In 2018 was Moerdijk gastheer voor diverse politiek bestuurders en ambtelijke werkgroepen. Internationale delegaties van onder andere Port of Oslo brachten een kennismakingsbezoek. Wij hebben inhoudelijk input geleverd voor beleidsonderzoeken, waaronder de nieuwe economische agenda van Noord-Brabant. Tot slot waren we mede-ondertekenaar van een plan van aanpak rond truckparking in Noord-Brabant.

Juridische zaken

Visie

Het havenbedrijf is een betrouwbare en zorgvuldige organisatie. Transparant in zijn dienstverlening en consequent in de waarborging van zijn juridische positie. Dit alles met inachtneming van de eisen van

redelijkheid en billijkheid. Het havenbedrijf voldoet aan alle voor hem geldende wet- en regelgeving en gebruikt de ruimte die in die wet- en regelgeving wordt gegeven optimaal voor een effectieve en efficiënte uitoefening van zijn taak. Het havenbedrijf komt zijn verplichtingen na, niet alleen met zijn eigen kansen en belangen als drijfveer, maar die van het haven- en industrieterrein Moerdijk als geheel. Daar wordt continu aan bijgedragen door juridische en strategische advisering aan de voorkant van het proces en door in te spelen op de verdere juridificering van handel en maatschappij.

Wat willen wij bereiken

Een geheel juridisch kwaliteitsbeleid gebaseerd op generieke juridische kennis draagt structureel bij aan de steeds verdere professionalisering van het havenbedrijf en het inzichtelijk maken en beheersen van (juridische) risico's.

Het havenbedrijf organiseert zowel bij interne als bij externe besluitvorming het juridisch advies aan de voorkant van het proces. Niet alleen voor de primaire processen, maar ook voor projecten. Dat betaalt zich uit in goed onderbouwde, begrijpelijke besluiten en overeenkomsten voor het havenbedrijf, zijn partners en andere belanghebbenden.

Daar waar onverhoopt niet preventief kan worden gehandeld of meegedacht, wordt door uitoefening van een adequate, correctieve functie optimale rechtsbescherming van het havenbedrijf bereikt. Dit realiseert het havenbedrijf door het vlot en inzichtelijk afhandelen van schadeclaims of klachten. Indien noodzakelijk, worden juridische procedures gevoerd (ondersteund door specialistische, externe kennis).

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Implementatie van de AVG in ons complianceplan voor 2018

Wij hebben alle verplichtingen die voortvloeien uit de AVG vóór 25 mei 2018 geïmplementeerd in onze organisatie. Zo hebben wij onder andere een intern datalekkenbeleid en een extern cameratoezichtsbeleid vastgesteld. Los daarvan heeft het onderwerp privacy onze blijvende aandacht.

2. Nader vorm geven aan onze ketenverantwoordelijkheid: een eenduidig (waarden)kader

Samen met onze partners binnen de Brancheorganisatie Zeehavens (BOZ) hebben wij de ketenverantwoordelijkheid van zeehavens in kaart gebracht en nader geduid. Vervolgens hebben wij voor Havenbedrijf Moerdijk een kader opgesteld dat wij kunnen hanteren bij toekomstige vraagstukken over onze verantwoordelijkheid in of voor een handelsketen. Een en ander is vormgegeven aan de hand van ons eigen MVO-beleid (zie programmaonderdeel Duurzaamheid).

3. Onderzoeken hoe legaltech ons efficiënter kan maken

Onder begeleiding van een externe partij hebben wij een inventarisatie gedaan van mogelijke legaltech oplossingen die tegemoetkomen aan de behoeften van Havenbedrijf Moerdijk op dit vlak. Vooralsnog zullen

wij ons focussen op legaltech oplossingen voor contractmanagement (machine learning) en customer due dilligence (artificial intelligence). In 2019 geven wij hier een vervolg aan.

Financiën

Visie

Het havenbedrijf heeft een gezonde financiële bedrijfsvoering die voldoet aan alle van toepassing zijnde financiële wet- en regelgeving. Risico's zijn daarbij aanvaardbaar en inzichtelijk, zodat het havenbedrijf in control is en verantwoording kan afleggen aan zijn bestuurders en aan de samenleving. Omdat er sprake is van publieke middelen is transparantie van het grootste belang.

Wat willen wij bereiken

Het havenbedrijf heeft een meerjareninvesteringsplan dat past bij de financiële mogelijkheden van het havenbedrijf en een jaarlijks sluitende begroting.

Daarnaast is de planning- en controlcyclus effectief en efficiënt. Effectief door tijdig de benodigde (financiële) stuurinformatie te verstrekken. Efficiënt door daarbij gebruik te maken van de laatste beproefde technische mogelijkheden.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Stuurinformatie beschikbaar maken met een app

In 2018 hebben we real-time stuurinformatie op het gebied van havenmanagement en financiën beschikbaar gemaakt in het programma Power-BI.

2. Eerste aangifte vennootschapsbelasting (VPB) over 2017

In 2018 heeft het havenbedrijf een voorlopige aanslag van € 1 miljoen over 2017 ingediend en betaald. Zo voorkomen we eventueel hoge rentekosten bij de definitieve aanslag over 2017.

Eind 2018 heeft een eerste bespreking plaatsgevonden met de belastingdienst over ons voorstel voor een fiscale openingsbalans per 1 januari 2017 en een fiscale winst- en verliesrekening. Het voorstel bestaat uit een met andere zeehavens opgesteld gezamenlijk deel en een havenspecifiek deel.

Naar aanleiding van deze eerste bespreking hebben wij een brief van de belastingdienst ontvangen met vragen. Het is de verwachting dat er op z'n vroegst in de loop van 2019 overeenstemming komt over de te betalen vennootschapsbelasting over 2017 en verder.

Communicatie

Visie

De communicatie van het havenbedrijf is erop gericht het haven- en industrieterrein Moerdijk te profileren als hét knooppunt van duurzame logistiek, duurzame chemie en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta. In deze profilering staan waardecreatie, duurzaamheid en veiligheid centraal. Als het gaat om de omgeving, dan is het van belang om niet 'over de hoofden van de bewoners' te praten en te bepalen, maar om gezamenlijk op te trekken. De verhouding tussen havenbedrijf, bedrijven en bewoners is gelijkwaardig als het gaat om informatievoorziening, mogelijkheden voor constructief overleg en betrokkenheid bij besluitvormingsprocessen die gaan over voor bewoners belangrijke onderwerpen.

Wat willen wij bereiken

Een heldere rolverdeling, transparantie en afspraak = afspraak zijn de uitgangspunten voor communicatie vanuit het havenbedrijf om een gelijkwaardige relatie te bewerkstelligen met en tussen bewoners en bedrijven.

Bedrijven, overheden en omgeving kennen het haven- en industrieterrein Moerdijk als hét knooppunt voor duurzame logistiek, duurzame chemie en procesindustrie. Het havenbedrijf profileert zich als excellent en onderscheidend op deze gebieden.

Daarnaast zet het havenbedrijf marketingcommunicatie in ter ondersteuning van het programma Commercie, waarbij wij ons nadrukkelijk presenteren als aantrekkelijke vestigingsplaats in de topclusters. Voor een goed 'naberschap' met de omgeving organiseert het havenbedrijf onderlinge bekendheid tussen bewoners en bedrijven. Ook zet het havenbedrijf economische revenuen in ten behoeve van vitaliteit en leefbaarheid van omliggende kernen via de Vitaliteitsregeling.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Organiseren van de open dag

De open dag heeft op 6 oktober plaatsgevonden. De 25 deelnemende bedrijven boden samen een gevarieerd aanbod aan activiteiten. Het evenement trok in totaal circa 3500 bezoekers, ruim 1.000 meer dan de eerste editie in 2016. Het leverde veel positieve aandacht op in de (sociale) media. Reden genoeg om in 2020 een derde editie te organiseren.

2. Extra communicatie-inzet op P van Planet

De extra communicatie-inzet op Planet-onderwerpen heeft geresulteerd in flinke exposure op dit gebied. Hoogtepunten waren de 57 hectare tijdelijke natuur, de BREEAM-NL Gebiedscertificering, en de film De Nieuwe Wildernis 2.

3. Vitaliteitsregeling en sponsoring

In 2018 heeft het havenbedrijf aan 10 initiatieven een bijdrage toegekend uit de Vitaliteitsregeling. Denk hierbij aan een initiatief voor het herinrichten van het dorpshart van Moerdijk, de aanleg van een beachsoccerveld waar alle verenigingen in Moerdijk gebruik van kunnen maken of het realiseren van een dekkend netwerk van AED's in de gemeente Moerdijk. In totaal gaat het om € 86.459,00, waarvan in 2018 € 34.800,00 is uitgekeerd. Het resterende bedrag wordt in 2019 uitgekeerd. De stand van de Vitaliteitsregeling bedroeg per 31-12-2018 € 312.995 (exclusief de toevoeging uit de winst over 2018).

Daarnaast heeft het havenbedrijf 15 initiatieven een sponsorbijdrage toegekend, in totaal voor € 10.572. Voorbeelden van sponsoring zijn de Cultuurprijs Moerdijk, een aantal belangrijke sportevenementen in de gemeente Moerdijk en de kerstpakketten voor het zeemanshuis.

Personeel en Organisatie

Visie

Een regisserend havenbedrijf is klaar voor de toekomst: een regieorganisatie zoals die past in een complexe omgeving als die van het havenbedrijf. Ze brengt belangen en kennis en kunde bij elkaar en faciliteert, verbindt, stuurt en beheerst. We hebben geconcludeerd dat, om regie mogelijk te maken, een sterke servicegerichte organisatie nodig is, op drie, elkaar versterkende niveaus:

1. Gebiedsontwikkeling, exploitatie en commercie (commerciële exploitatie, marketing, innovaties en duurzaamheid);
2. Gebiedsbeheer (infrastructurele projecten/gebiedsbeheer en veiligheid);
3. Serviceorganisatie (specialistische kennis en organisatie ondersteuning).

1. Gebiedsontwikkeling, exploitatie en commercie

Speelt zich voornamelijk af in de externe omgeving en krijgt daar inhoud, o.a. in contracten, projecten en programma's. De verantwoordelijkheidsgebieden:

- Commerciële exploitatie van het gebied & accountmanagement;
- (Strategische) marketing & sociaal economische effecten;
- Ontwikkeling en innovaties met partners & stakeholders;
- Duurzaamheid en leefbaarheid.

2. Gebiedsbeheer

Deze tweede schil is gebiedsgericht, maar krijgt inhoud vanuit de organisatie van het havenbedrijf (met gevoel voor de grotere context van het gebied). Het beslaat de twee verantwoordelijkheidsgebieden:

- Infrastructurele projecten en gebiedsbeheer;
- Veiligheidsbeleid, veiligheid en risicobeheer.

3. De Serviceorganisatie

De binnenste schil richt zich op het ondersteunen van de andere twee organisatiedelen door middel van:

- Specialistische kennis op gebied van financiën, juridische zaken en communicatie;
- Organisatorische ondersteuning op gebied van Planning en Control, HRM, Automatisering en Facilitaire zaken.

De directie is eindverantwoordelijk en draagt zorg voor:

- Verantwoord gebiedsbeheer in relatie tot de economische, politieke en sociale omgeving;
- De continuïteit en samenhang en het eindresultaat van ons havenbedrijf;
- Strategische issues en de strategische externe relaties.

Tussen de drie niveaus bestaat optimale samenwerking en afstemming door medewerkers die taakvolwassen en zelfsturend zijn en hun contactuele en communicatieve vaardigheden zo inzetten dat de samenhang goed is georganiseerd. Daarnaast is er een overlegstructuur die de samenwerking faciliteert.

Wat willen wij bereiken

Onze medewerkers zijn professionals en werken projectmatig. Ze zijn gericht op afstemming, intern en extern, en op het bereiken van resultaten op het juiste moment. Zij zijn kritisch en kiezen voor een integrale aanpak om tot een duurzame en veilige bedrijfsomgeving te komen. Van onze medewerkers wordt persoonlijk leiderschap en zelfsturing verwacht. Zij zetten hun contactuele en communicatieve vaardigheden in op basis van een hoog samenwerkingsbewustzijn.

Als werkgever is het havenbedrijf betrouwbaar en flexibel met marktconforme arbeidsvoorwaarden. Wij investeren in de blijvende ontwikkeling van onze medewerkers. Wij geven onze medewerkers alle ruimte waar dat kan en sturen bij waar nodig. Door elkaar feedback te geven op houding en gedrag blijft persoonlijke groei gewaarborgd. Tevens versterkt dit de onderlinge samenwerking.

Dit alles draagt bij aan de verdere professionalisering van het havenbedrijf.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Plan van aanpak Duurzame inzetbaarheid

Het plan Duurzame Inzetbaarheid is gerealiseerd. We hebben geïnterviewd hoe duurzame inzetbaarheid bij vergelijkbare organisaties is vormgegeven. Uit deze inventarisatie bleek dat wij al veel instrumentarium inzetten. Het pakket aan regelingen en documenten is vervolgens gebundeld en daarbij hebben we tevens bekeken hoe deze bijdragen aan onze HRM-visie en -doelstellingen.

2. Uitvoeren van een tweede medewerkertevredenheidsonderzoek

Eind augustus hebben wij het tweede medewerkertevredenheidsonderzoek laten uitvoeren. Het onderzoeksbureau heeft de resultaten aan zowel het managementteam en staf als in een personeelsbijeenkomst gepresenteerd. De respons is 100% en de score ten opzichte van de benchmark is wederom positief. De tevredenheid is met een score van 7,41 gelijk gebleven en medewerkers zijn er trots op om voor Havenbedrijf Moerdijk te werken. Aandacht gaat uit naar de samenwerking met collega's.

3. Plan van aanpak opstellen voor digitaliseren van personeelsdossiers

Het havenbedrijf heeft geïnventariseerd aan welke eisen de personeelsdossiers vanuit de AVG wetgeving dienen te voldoen. Ook hebben we offertes opgevraagd voor het digitaliseren van de dossiers. Door andere prioriteiten en de samenhang met de systeemkeuze binnen de ICT afdeling wordt het plan van aanpak in 2019 gerealiseerd.

Informatisering en Automatisering

Visie

Voor het havenbedrijf fungeert informatisering en automatisering niet slechts als een hulpmiddel, maar als een strategisch instrument om zijn positie duurzaam te versterken. De ICT-voorzieningen zijn van excellent niveau. Met gebruikmaking van de 'Port of Moerdijk community' faciliteert, bedient en ontzorgt het zijn belanghebbenden. Uitgangspunten hierbij zijn proactiviteit, procesborging en real-time beschikbaarheid van data.

Wat willen wij bereiken

Een goed doordacht informatie- en automatiseringssysteem, waarmee relevante data real-time beschikbaar is, zowel voor intern als extern gebruik. Het risico op uitval van het systeem en op oneigenlijk en onverantwoord gebruik zijn hierbij tot een aanvaardbaar minimum beperkt.

Daarnaast streeft het havenbedrijf naar een archief dat op ieder moment voldoet aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving, en dat op ieder moment overgedragen kan worden aan de bewaarplaats bij het provinciale archief.

Ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening worden op zodanige wijze gerealiseerd dat het de organisatie op een innovatieve wijze ondersteund in het realiseren van de ambities uit de Havenstrategie 2030.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Vervangen van de hardware en overstap naar Office 365

Vanaf oktober 2018 is het havenbedrijf gestart met het vervangen van de hardware en de overstap naar Office 365. De overgang van oude naar nieuwe omgeving vindt gefaseerd plaats en loopt door tot eind maart 2019. Eind 2018 zijn alle applicaties en data overgezet naar de nieuwe servers.

2. Het archief van 1993 t/m 2016 gereedmaken voor overdracht aan het BHIC

Het archief over de periode 1993 tot en met 2016 is gereed voor overdracht naar het BHIC (Brabants Historisch Informatie Centrum). De daadwerkelijke overdracht vindt plaats op het moment dat het archief niet meer geraadpleegd wordt.

3. Uitrollen van een digitaal DMS (Document Management Systeem)

Het is niet gelukt om een digitaal DMS (Document Management Systeem) uit te rollen. De aangeboden oplossing voor documentbeheer bleek uiteindelijk niet aan onze eisen te voldoen. Vervolgens hebben we besloten de probleemstelling en de uitgangspunten voor ons digitaal DMS opnieuw vast te stellen.

Facilitaire zaken

Visie

De huisvesting en faciliteiten van het havenbedrijf worden beheerd vanuit een integrale meerjaren-, duurzame, kwaliteitsvaste en -bewuste gedachte. Dit geldt zowel voor de hard-services (= gebouwgebonden installaties, bouwkundige inrichting en meubilair) als soft-services (diensten). Hierdoor kunnen medewerkers en gasten op een veilige en verantwoorde wijze hun werk uitvoeren in een aangename en verzorgde omgeving. De ambities van het havenbedrijf komen ook tot uiting in de uitstraling van het gebouw, de wijze waarop de faciliteiten worden beheerd en gebruikt, alsmede op en in de voorzieningen die aan medewerkers ter beschikking worden gesteld. Gastvriendschap, openheid en transparantie staan hierin centraal.

Wat willen wij bereiken

Zowel gasten van het havenbedrijf als eigen medewerkers ervaren dat het havenbedrijf maatschappelijk verantwoord ondernemen, professionaliteit, veiligheid, duurzaamheid en gastvriendschap hoog in het vaandel heeft staan.

Wat hebben wij daarvoor gedaan

1. Buitenruimte herinrichten inclusief vergroten aantal parkeerplaatsen

In 2018 heeft het havenbedrijf de buitenruimte van het kantoor heringericht. Hierbij is ook het aantal parkeerplaatsen vergroot. In het ontwerp en de uitvoering is specifiek aandacht besteed aan hergebruik van vrijkomende materialen. Ook hebben we voorzieningen getroffen om het regenwater op de verharding op een duurzame manier weer via het oppervlaktewater te infiltreren in het grondwater.

2. Vervangen telefooncentrale kantoor havenbedrijf

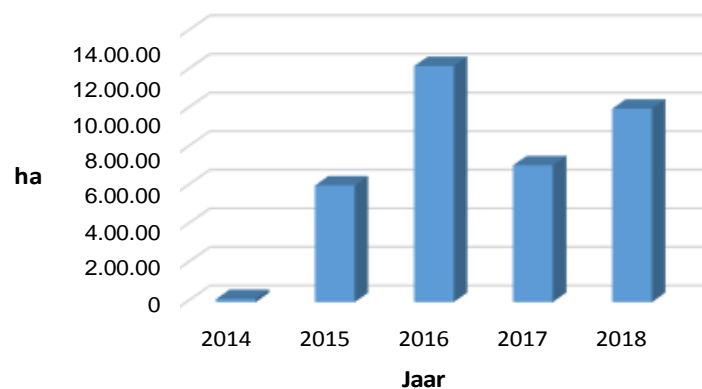
Het havenbedrijf heeft de oude telefooncentrale vervangen door een digitale centrale in de vorm van een hostingoplossing van KPN, KPN ÉÉN. Het havenbedrijf beschikt daarmee over een up-to-date, betrouwbare en toekomstvaste telefonische bereikbaarheid van zowel vaste als mobiele telefonie.

VIII. Bijlagen

Facts & Figures

Uitgegeven industrieterrein (incl. 2e uitgifte)

Over de laatste jaren vertonen de gronduitgiftes het volgende beeld:

Jaar	Totaal in ha
2014	16.25
2015	6.03.16
2016	12.22.90
2017	70.877
2018	10.01.72

Direct uitgeefbaar	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Uitgiftes in m2	8.302	30.217	0
Uitgiftes tegen boekwaarde	€ 1.280	€ 5.448	€ -

Alle bedragen x 1.000 Euro (€)

Grondexploitatie IPM	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Uitgiftes in m2	78.615	78.640	57.555
Uitgiftes tegen boekwaarde	€ 9.775	€ 9.786	€ 6.786
Overige opbrengsten	€ -	€ -	€ 89
Kosten incl. rente	€ -4.012	6.425-	€ -6.926

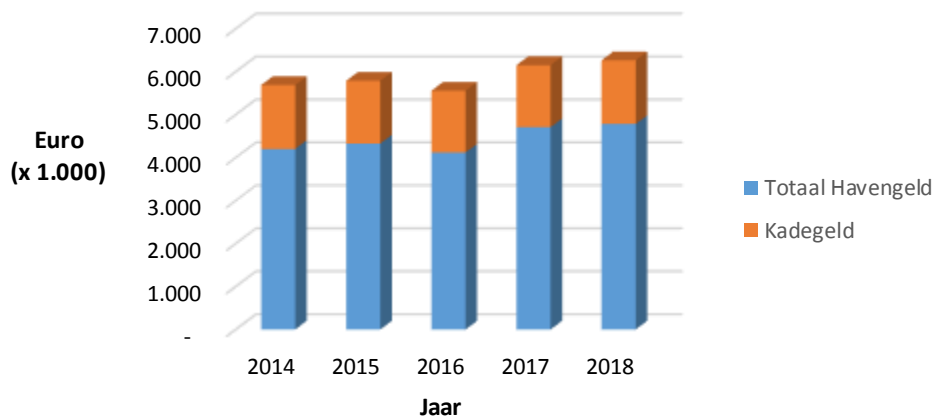
Alle bedragen x 1.000 Euro (€)

Haven- en kadegeldinkomsten

Haven- en kadegelden zijn belangrijke inkomstenbronnen voor het havenbedrijf.

Jaar	Zeehaven-geld	Binnenhaven-geld	Totaal Havengeld	Kadegeld	Totaal haven- en kadegeld
2014	2.946	1.256	4.202	1.491	5.693
2015	3.102	1.227	4.329	1.461	5.790
2016	2.967	1.152	4.119	1.441	5.560
2017	3.399	1.310	4.710	1.444	6.153
2018	3.430	1.356	4.785	1.482	6.268

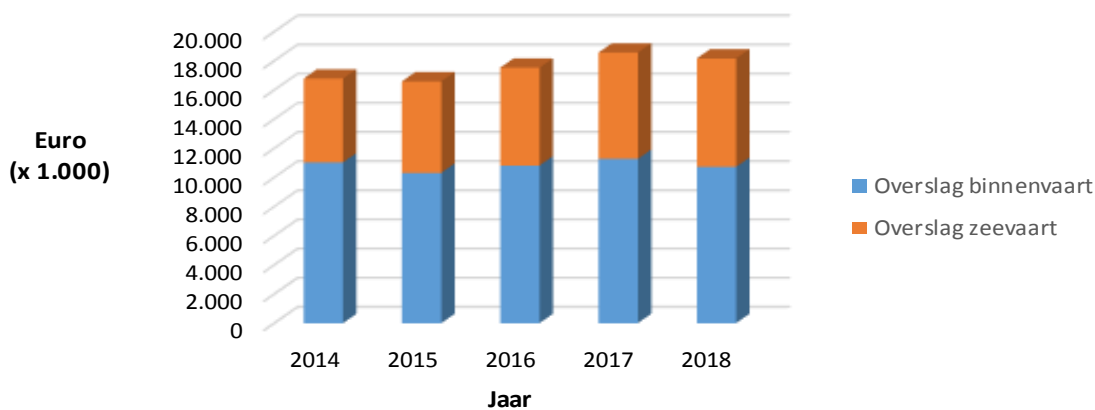
Alle bedragen x € 1.000

Scheepsbewegingen en goederenoverslag

Jaar	Aantal schepen		Goederenoverslag					
			Zeeschepen (x 1.000 ton)			Binnenvaart- schepen (x 1.000 ton)	Scheepvaart (x 1.000 ton)	% t.o.v. vorig jaar
			gelost	geladen	totaal			
zee	binnen							
2014	1.603	11.622	3.634	2.111	5.745	11.036	16.781	-9,3
2015	1.769	10.974	3.891	2.389	6.280	10.309	16.589	-1,1
2016	1.900	11.383	3.496	3.224	6.720	10.816	17.536	5,7
2017	2.059	11.734	3.998	3.297	7.295	11.273	18.568	5,9
2018	2.136	12.182	3.983	3.456	7.439	10.722	18.161	-2,2

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

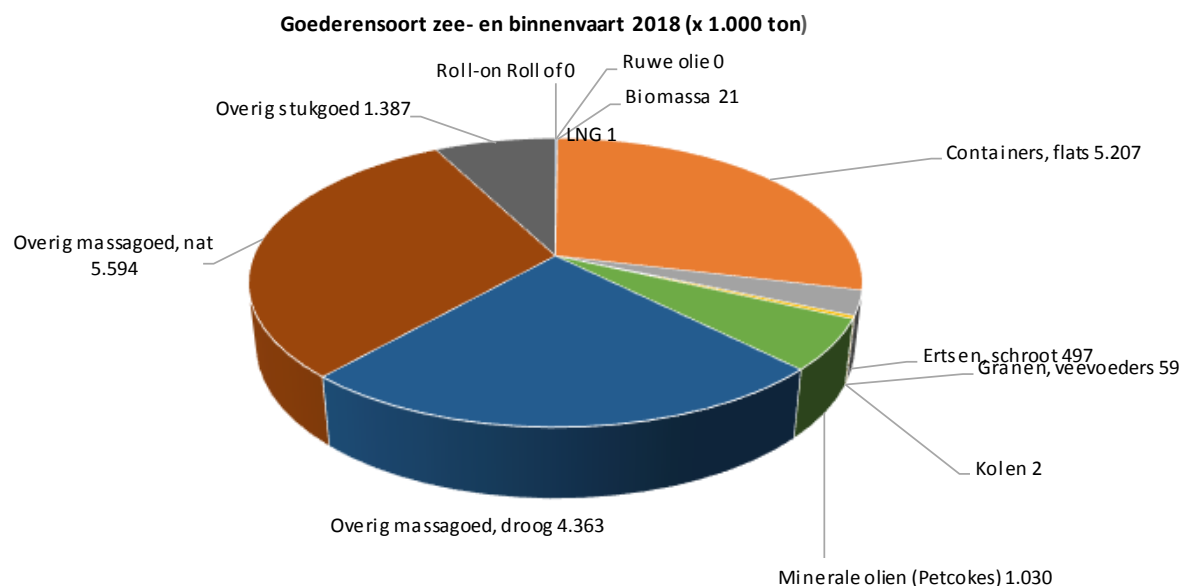
Goederenoverslag per goederensoort (x 1.000 ton)

Zeevaart	2014	2015	2016	2017	2018	% t.o.v. vorig jaar
Biomassa	9	0	6	0	21	100,0
Containers, flats	1.841	2.442	2.889	2.851	3.215	12,8
Ertsen, schroot	349	327	502	471	342	-27,5
Granen, veevoeders	121	118	26	69	38	-44,7
Kolen	0	0	0	0	2	0,0
Minerale olien (Petcookes)	131	173	92	136	218	60,3
Overig massagoed, droog	1.294	1.062	1.163	1.540	1.332	-13,5
Overig massagoed, nat	1.594	1.826	1.613	1.783	1.789	0,4
Overig stukgoed	405	332	428	440	482	9,5
Roll-on Roll of	2	0	0	4	0	0,0
Ruw e olie	0	0	0	0	0	0,0
LNG	0	0	0	0	0	0,0
Totaal	5.745	6.280	6.720	7.295	7.439	2,0

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

Binnenvaart	2014	2015	2016	2017	2018	% t.o.v. vorig jaar
Biomassa	0	4	9	1	0	-100,0
Containers, flats	2.155	1.995	1.982	2.543	1.992	-21,7
Ertsen, schroot	343	335	271	160	155	-3,3
Granen, veevoeders	9	8	4	9	20	133,2
Kolen	0	2	0	0	0	0,0
Minerale olien (Petcookes)	496	468	671	795	812	2,2
Overig massagoed, droog	4.001	3.836	3.635	3.155	3.031	-3,9
Overig massagoed, nat	3.221	2.731	3.418	3.698	3.805	2,9
Overig stukgoed	810	930	825	911	905	-0,6
Roll-on Roll of	0	0	0	0	0	0,0
Ruw e olie	0	0	0	0	0	0,0
LNG	0	1	1	1	0	-54,2
Totaal	11.036	10.309	10.816	11.273	10.722	-4,9

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

Goederen vervoer per spoor

Jaar	Aantal wagons	% t.o.v. vorig jaar	Vervoerd product (x 1.000 ton)	% t.o.v. vorig jaar
2014	21.694	39,7	579	21,6
2015	21.832	0,6	649	12,1
2016	30.132	38,0	886	36,5
2017	43.445	44,2	1.427	61,1
2018	40.356	-7,1	1.316	-7,8

N.B. Percentages zijn berekend over de onafgeronde cijfers.

Werkgelegenheid

Opbouw werknemersbestand binnen de vestigingen 2018

Totale directe werkgelegenheid binnen het gehele haven- en industrieterrein Moerdijk:	9.566 werknemers
Totale indirecte werkgelegenheid gecreëerd door het haven- en industrieterrein Moerdijk:	8.750 werknemers
Totale werkgelegenheid gecreëerd door het haven- en industrieterrein Moerdijk:	18.316 werknemers

Gegevens gebaseerd op een telling.

Vestigingen

Aantal vestigingen op het haven- en industrieterrein Moerdijk 2018 naar sector:

Sector	Aantal vestigingen
Industrie	66
Bouw nijverheid	28
Reparatie van consumentenartikelen en handel	46
Vervoer, opslag en communicatie	113
Verhuur van handel in onroerend goed, verhuur van roerende goederen en zakelijke dienstverlening	182
Overig	5
Totaal	440

Bron: Lijst gevestigde bedrijven Havenbedrijf Moerdijk

Personalia en nevenfuncties Directie en Raad van Commissarissen

Directie

F.J. (Ferdinand) van den Oever

Ferdinand van den Oever is Directeur-Bestuurder van het Havenbedrijf Moerdijk (CEO).

Geboortejaar: 1964

Nationaliteit: Nederlandse

Benoemd: Directeur-Bestuurder (CEO) per 05-12-2016

Voorgaande functie

Directeur van het Havenschap Moerdijk

Nevenfuncties

- Vicevoorzitter Bestuur Stichting Sociaal Fonds voor het Horecabedrijf (SFH)
- Lid Raad van Beheer van Stichting Leidingenstraat Nederland (LSNED)
- Bestuurslid Stichting Bedrijfsbrandweezorg Moerdijk (SBM) (q.q. conform statuten)
- Bestuurslid Stichting Beveiliging Industrieterrein Moerdijk (SBIM) (q.q. conform statuten)

Raad van Commissarissen

Dr. Ir. P.J.M. (Peter) van Laarhoven

Peter van Laarhoven is voorzitter van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geboortejaar: 1959

Nationaliteit: Nederlandse

Benoemd: Voorzitter van de Raad van Commissarissen per 01-01-2017

Einde huidige termijn: 31-12-2020

Huidige/voorgaande functie

Director Corporate Development bij Schiphol Group (voorgaand)

Nevenfuncties

- Voorzitter Raad van Commissarissen Consultants in Quantitative Methods (CQM);
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht TNO;
- Lid Raad van Commissarissen CB Logistics;
- Lid Raad van Advies H&S Group;
- Lid Strategisch Platform Logistiek (Topteam Logistiek).

Drs. M.H.T. (Marjolein) Jansen

Marjolein Jansen is lid van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geboortejaar: 1970

Nationaliteit: Nederlandse

Benoemd: Lid van de Raad van Commissarissen per 01-01-2017

Einde huidige termijn: 31-12-2020

Huidige/voorgaande functie

Vicevoorzitter College van Bestuur Vrije Universiteit Amsterdam (huidig)

Nevenfuncties

- Lid Raad van Toezicht Hout- en Meubileringscollege;
- Lid Raad van Toezicht The Hague Security Delta (vanaf 1-1-2019);
- Vicevoorzitter Bestuur Stichting Sail Amsterdam (onbezoldigd);

Dr. J.M. (Jan) van der Eijk

Jan van der Eijk is lid van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Moerdijk.

Geboortejaar: 1953

Nationaliteit: Nederlandse

Benoemd: Lid van de Raad van Commissarissen per 01-01-2017

Einde huidige termijn: 31-12-2020

Huidige/voorgaande functie

Technology and Business Innovation Consultant (huidig)

Group Chief Technology Officer Royal Dutch Shell (voorgaand)

Nevenfuncties

- Lid Raad van Toezicht Universiteit Utrecht;
- Lid Raad van Commissarissen Arundo;
- Lid Stuurgroep Energie Swiss National Science Foundation;
- Voorzitter Raad van Commissarissen Synvina B.V.

Organigram

Organigram Havenbedrijf Moerdijk N.V. per 31-12-2018

